

Délmagyarország, 2023. október 13.

Karikó Katalin: megígérték, nem kell meghalnom, hogy szobrot kapjak a Dóm téren – Galéria

Tímár Kriszta, fotók: Gémes Sándor

A fennállásának 50 évfordulóját ünneplő Szegedi Biológiai Kutatóközpontban tartott előadást pénteken a Nobel-díjas Karikó Katalin. Felidézte, hogyan indult el innen pályafutása és azt is megtudta az ünnepségen, hogy maga választhatja ki, hol helyezték el szobrát a Dóm téren.

Tudományos pályája első helyszínén, az SZBK-ban tartott előadást a Nobel-díjas Karikó Katalin.

Éppen 50 éve, 1973 október 11-én adták át a Szegedi Biológiai Kutatóközpont (SZBK). A fél évszázados születésnapot jubileumi programmal ünnepelte az intézmény. Bár a rendezvényen csak az SZBK jelenlegi, valamint meghívott korábbi munkatársai vehettek részt, így is tömve volt a nagyelőadó: még a lépcsőkön is ültek és álltak, minden négyzetcentiméternyi helyet kihasználva. A nagy érdeklődés persze nem csoda: meghívott vendégként a Nobel-díjas Karikó Katalin is előadást tartott a rendezvényen.

Nagy Ferenc, az SZBK főigazgatója megnyitójában arra emlékeztetett: az 50 évvel ezelőtti épületavatáson Szeged másik Nobel-díjas tudósa, Szent-Györgyi Albert vett részt, aki bár akkor már hosszú évek óta Amerikában élt, erre az alkalomra visszatért a városba. Így különösen nagy örömmel nevezte, hogy ezen az ünnepségen ismét szegedi kötődésű Nobel-díjast köszönthettek.

Szerencsések önök, hiszen itt vannak értő tudós emberek, akik segítenek, hogy milyen irányba menjenek azok, akiknek van egy ideájuk – fogalmazott Csák János kulturális és innovációs miniszter. Hozzátette: ezen emberek mögé a kormány is odaáll: eddig 100 milliárd forintot szántak a tudomány támogatására és ezt folytatni is fogják.

De látnunk kell, hogy annak, amit támogatunk, van gazdasági, intellektuális és társadalmi hatása. Éppen ezért bejelentem, hogy létrejött a Magyar Kutatási Tanács, mely segíti a kormányt abban, hogy a legjobb helyre allokáljuk a pénzeket

– mondta. Ebben a tanácsban egyébként a szintén most Nobel-díjjal kitüntetett Krausz Ferenc mellett két szegedi tudós is helyet kapott: Röst Gergely matematikus és Kondorosi Éva biológus.

Freund Tamás, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke arról beszélt, hogy már az SZBK 1973-as alapításakor látszott: a 21. század a biológiáé lesz.

Az élettudományok művelői Szegeden Szent-Györgyi Albert és tanítványa, az SZBK-t alapító Straub F. Brunó köpönyegéből bújtak ki. Most pedig minden esély megvan rá, hogy Szeged Közép-Kelet Európa meghatározó tudományos központjává váljon

– mondta. Arra is emlékeztetett, Karikó Katalin munkásága, mely a covid elleni vakcinában teljesedett ki, szintén innen indult, egy elméleti biológiai problémából.

Az öröm sem feledtetheti azonban el, hogy neki 1985-ben mennie kellett innen. Ez is figyelmeztet: tenni kell azért, hogy a fiatalok itthon találják meg a vonzó kutatási közeget – hangsúlyozta.

Beszédet mondott még a rendezvényen Gulyás Balázs, a Magyar Kutatási Hálózat Elnöke, Szabó Gábor, a Szegedi Tudományegyetemért Alapítvány kuratóriumi elnöke, valamint Botka László is. A polgármester elmesélte: reggel a városházán Karikó Katalin egy hölgytől különleges ajándékot kapott: a család eddig féltve őrzött ereklyéjét, egy Szent-Györgyi Albert által kézzel írt, baráti hangvételű levelet adott át neki. De szó esett a köszöntők során arról is, hogy a Nobel-díjas professzorasszony szerencsés helyzetben van, hiszen maga választhatja majd meg, hova kerüljön ki szobra a Dóm téri pantheonban. Megígérték, hogy ehhez nem kell először meghalnom

– viccelődött Szeged Nobel-díjas díszpolgára.

Karikó Katalin: megígérték, nem kell meghalnom, hogy szobrot kapjak a Dóm téren.

A nyitóbeszéd után kezdődtek meg a szakmai előadások. Karikó Katalin azt idézte fel, hogyan jutott el az SZBK-s kísérletektől a klinikai alkalmazásig. Elárulta: azért jelentkezett az ELTE helyett a JATÉ-ra, mert az volt az álma, hogy az akkor létrejött SZBK-ban kutathasson. Ez sikerült is neki: először a lipid csoportba került, majd áthívták az RNS-vizsgálatok területére, melyet megtartott Amerikában is. Hosszú évekig azon dolgozott, hogy az mRNS minél több fehérjét termeljen, ugyanakkor ne okozzon gyulladást.

Ötvennyolc éves koromig minden kísérletet a saját kezemmel végeztem – mesélte, amikor kitért arra, mennyire nem kapott sem támogatást, sem pénzt elképzeléseihez. Több egyetemen való kutatás majd lefokozás és elküldés után végül a BioNTech-nél teljesedett ki életműve: elkészült a vakcina, a

technológiával pedig azóta közel 300 emberi kísérlet fut: az mRNS-t baktériumok, genetikai betegségek, allergiák és rák ellen is tesztelik.

Karikó Katalin előadása végén megköszönte SZBK-s munkatársainak és tanárainak, hogy elindították a pályán, majd zárásként egy tablón mutatta be, hogy a Szegedi Biológiai Kutatóközpontból elszármazott magyarok a világ minden táján megállják a helyüket, ráadásul többen a tudományos élet elitjéhez tartoznak.